GAZETA KRAKOWSKA

Nro 43.

Z KRAKOWA DNIA 30 MAIA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 21 Maia.

W tych dniach spodziewamy się mieć szczęście widzenia w tuteyszey stolicy Nayiaśnieyszego Monarchy naszego. Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xże Konstanty, wyiechał dnia wczorayszego naprzeciw Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla Brata swego.

Mennica tuteysza wybiła od dnia 1 Stycznia 1816 roku do ostatniego Marca r. b. w złocie 9,267,500 zł. pol. w grubey srebrney monecie 36,901,103 zł. pol. w zdawkowey srebrney monecie 3,147,525 zł. pol. w zdawkowey miedzianey 340,000 zł. pol. ogółem 49,656,128 zł. pol.

Z Petersburga d. 25 Kwietnia d. k.

Gazeta Senacka z dnia 23go b. m. ogłosiła Ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu w następuiącem brzmieniu:

Dnia 4 Lutego. Na przedstawienie głowno zarządzaiącego w Gruzyi, Jenerała piechoty Jermołowa; o mieyscowych niedogodnościach powiatowego w Gruzyi miasta Ananura, uważaiąc, że to miasto, w roku 1803 założone, w przeciągu lat siedmnastu żadnego nie nabyło przyrostu w swem zabudowaniu, i składaiąc się z 38miu domów, zamieszkanych przez ludzi nayuboższych, nie daie żadney nadziei swego zabudowania. Rozkazuiemy: 1) Skassowane miasto Duszet przywrocić. 2) Powiatowi, Ananurskim teraz zwanemu mianować się Duszetskim. 3) Głowno zarządzaiącemu w Gruzyi polecić przedsięwzięcie skutecznych środków do przeniesienia z Ananura archiwów sądowniczych i własności skarbowych, i do zabudowania w Duszecie potrzebnych dla tego celu gmachów. Rządzący Senat nie zaniecha około wykonania tego uczynić należytych ze swoiey strony rozrządzeń.

Rządzący Senat przez Ukaz okolny pod dniem 21 Marca obwieścił, iż w roku 1821 na komorach Rossyyskich rubel srebrny ma bydź przyymowany po trzy ruble sześćdziesiąt kopiiek assygnacyiami.

Dnia 29 Marca w kościele S. Alexandra Newskiego odprawił się pogrzeb Przenaywielebnieyszego Metropolity Michała, Kawalera orderu S. Alexandra Newskiego i S. Anny 1 klassy, który umarł dnia 24 Marca o godzinie 6 wieczorem, w wigilią

rocznicy obięcia przez niego rządów Dyecezyi Petersburgskiey. Umarł w wieku lat 60.

Podług wiadomości Petersburgskich Akademickich, w przeciągu miesiąca Marca na komorę składową Wileńską przywieziono towarów zagranicznych za 161,394 rubli. Do Tyflis w miesiącu Lutym przywieziono towarów za 31,860 rubli 40 kop. a wysłano za granicę za 1259 rubli 40 kopiek.

Z Paryża d. 12 Maia.

Z 700 świadków, których przy dochodzeniu spisku w d. 19 Sierpnia r. z. słuchano, 182 tylko będzie w izbie Parów stawionych. Zaraz na pierwszego z nich sierżanta od gwardyi Królewskiey Petit, powstali oskarżeni, iako iednego z donosicielów; lecz uiął się za nim jeneralny prokurator, że on uczynił tylko swoią powinność. Oskarżeni nie wypieraią się zupełnie spisku, ale utrzymuią, iż nie był przeciw zmianie tronu, ale tylko Ministrów wymierzony. Przecież miała bydź mowa o Bonapartem i przyniesionego na schadzkę orła całowano. Wczoray do zastanowienia były ordynansowy officer Dumoulin niedozwolał innemu oskarżonemu, to iest naczelnikowi batalionu Berard, przy sobie siedzieć, mówiąc: iż takiego człowieka bez wzruszenia nie może przy sobie cierpieć. Gdy przełożenia nie zdołały przywrócić spokoyności, rozdzielili nakoniec żandarmowie przeciwników.

W izbie Deputowanych zdana została sprawa o budżecie na rok teraźnieyszy. Wydatki nasze wynoszą 887,695,168 Fr. a dochody 894,481,684 tak iż ostatnie przechodzą 6,788,471 Fr. pierwsze. Pomnażaiący się w czasie ten nadrostek użyty bydź ma na zmnieyszenie nayucążliwszych podatków. Na duchowieństwo Katolickie wyznaczonych iest tym budżetem 22 mill. Fr. z których 100,000 użytych będzie na naprawę Kościołów, a na niekatolickie 650,000 Fr. z których na Kościoły także 100,000. Że we Francyi nie zbywa na starych ludziach, okazuią to poczety pensyy, ponieważ znayduie się na nich 300 osob, które maią po 100 lat i niektóre pensyie zaczenaią się ieszcze od rejencyi na początku wieku 18go. Kommissyia zwróciła iednak uwagę na nadużycia, które wcisnęły się do tego rodzaiu wydatków.

Miasto Paryż dało dla prezydentów i deputacyy od 40 dobrych miast, które na chrzest Xcia Bordeaux przybyły, obiad na 228 osób. — W Cherburgu nowy liniiowy okręt na 118 dział otrzymał nazwisko Xcia Bordeaux.

W Commines w 84 roku życia umarł Jakób Butin; druga iego żona urodziła się w tym samem dniu, w którym pierwsza umarła. Uczynił ślub, iż nie ożeni się z żadną inną kobietą, iak tylko z tą nowo urodzoną. Czekał na nią 20 lat i ożenił się, maiąc 64 lat. Urodziła mu w pierszym roku córkę, a w 20 ich małżeństwa drugą córkę. Umarł w 60 lat po pierwszym małżeństwie. Naystarsze iego dziecko ma 60 lat, ostatnie nie spełna 2 miesiące.

Xżna Berry chce odbydź pielgrzymkę do Panny Maryi de Liesse przy Soissons; mieysca wsławionego odpustami. Anna Austryiaczka odbyła tamże niegdy pielgrzymkę, dla podziękowania Bogu za urodzenie się Ludwika 1460. Podobnież

zdarzenie prowadzi tam pobożną matkę Xcia Bordeaux. Biskupi Amiens i Soisson towarzyszyć iey będą.

Lord Holland i P. Fox, syn iego, przybyli z Londynu do Kale i udali się do Lionu.

Z Londynu d. 11 Maia.

Wczoray trzymaiąc Król do chrztu syna Rossyyskiego posła Hr. Liewen, miał na sobie mundur Rossyyski i order Sgo Włodzimierza. Dziś trzymać także będzie do chrztu syna Hr. Münster.

Wczoray wytoczyła się do sądu Westminsterskiego sprawa Królowey przeciw Pastorowi Blacow, który publicznie na kazetelnicy obwiniął Królową o cudzołostwo. Patron Pastora przytoczył ustawę, na mocy którey obwiniaiący bez względu na godność, powinien się wprzód, niżeli sąd przystąpi do wyrokowania oskarżonego, oczyścić przysięgą z zarzutu; a że to nie nastąpiło, żądał, aby sprawa została odrzuconą. P. Brougham chciał na to odpowiedzieć; ale że nie dostawało iednego z sędziów, odłożono zatem sprawę do dnia dzisieyszego, i wszyscy są ciekawi iaki koniec weźmie.

Słychać, iż N. Król w podróży swoiey do Hanoweru odwiedzi także Spa, i używać będzie tamteyszych kąpieli. — We środę w wieczór odwiedził także J. K. M. teatr Drurylane.

Poseł nasz P. Wellesley, który z Hiszpanii powrócił miał we środę u Króla posłuchanie.

Za pierwszym przybyciem do izby niższey po odbytem więzieniu podał P. Burdett prośbę od mieszkańców miasteczka Orford przeciw obiorowi Margr. Londonderry na członka Parlamentu, który uskutecznił tylko wpływem swoim Margr. Hartford. Izba prośbę przyięła.

W niektórych kawiarniach miasta tuteyszego leżą do podpisu prośby do Parlamentu o zniżenie dotychczasowego maximum cen zboża, podług którego może bydź zboże z zagranicy do Anglii wprowadzane. Za powód do takowego zniżenia przywodzą proszący między innemi, że dawne przecięcie cen wyrachowane iest podług dawnieyszey wartości złota, która teraz zniżoną została.

Jeżeli Król nie poiedzie do Irlandyi, tedy Królowa przedsięwziąść tam ma podróż.

Nadeszło tu potwierdzenie, że wyprawa nasza do odnogi Perskiey poniosła klęskę. Po zburzeniu siedliska rozbóyników morskich na wyspie Kishem, zostawiono tam osadą bataliion Seapiów z działami. Korpus ten nie był do zaczepnego działania przeznaczony, ale bronić tylko miał wyspy. Z tem wszystkiem dowodzący officer z posiłkiem oddziału woyska Imana Muskatu udał się przeciw twierdzy Laskarey, którą rozbóynicy osadzali i uderzył na nią. Przyięty iednak od trzy razy większey siły Arabów i odparty został, przyczem utracił 6 officerów i około 600 Seapojów w zabitych.

Przeznaczone na wyprawę do bieguna północnego okręty Hekla i Furyia, w raz z iednym przewozowem statkiem odpłynęły we wtorek rano za pomyślnym wiatrem z Nore.

List z Kingston na Jamaice pod d. 27 Marca zawiera co następuie: Odebraliśmy tu gazetę z Santa Fe pod d. 11 Lutego, która mieści wyrok Bolivara: że

na przyszłość żaden cudzoziemiec nie będzie do służby woyskowey Rzpltey Kolumbiyskiey przyięty. Ci cudzoziemcy, którzy dotąd na stopnie jenerałów wyniesionemi zostali, pozostaną przy nich; inni officerowie utrzymanemi są w służbie, lecz nie mogą iak tylko do stopnia podpułkownika postępować. — Prowincyia Pisko w południowey Ameryce ogłosiła się niepodległą. — Jenerał San Martin zbliża się coraz bardziey z swoiemi woyskami ku Lima, i sądzą, że to miasto podda mu się bez wielkiego krwi przelewu. Dodaią nawet, iż liczba stronników patryiotów coraz bardziey w tey stolicy się pomnaża. — W Mexyku zaszła także rewolucyia; złożono Wicekróla, ustanowiono juntę i wyznaczono deputacyią, do Hiszpanii, z żądaniem iednego z Królewiców na niepodległego Monarchę państwa Mexykańskiego.

Z Lizbony d. 28 Kwietnia.

Korweta Maryia de Gloria, przywiozła tu przez Królewskie poselstwo ważne doniesienie, że J. K. M. przyiął d. 26 Lutego konstytucyią Portugalską i postanowił do Europy powrócić. Poselstwo to sprawiło tu wielką radość.

Z Madrytu d. 5 Maia.

Król uzupełnił nowemi mianowaniami radę stanu. Stany podały za kandydatów niektorych z przeszłych Ministrów; lecz Król żadnego nie obrał. — Jenerał Morillo mianowany iest gubernatorem nowey Kastylii i ma swoie siedlisko w Madrycie.

X. Merino z swoią bandą podszedł pod Lerma oddział woyska Jenerała Empecinado. Co ludzi z tego oddziału uszło śmierci, zabrali rokoszanie z sobą na zakładników. Wieść podaie bandę Merino do 10,000 ludzi, co iest nader przesadzonem. Ogółem rachują teraz w Hiszpanii do sześciu znacznych band rokoszanów, które wiele popełniaią zdrożności.

Kanonik i Kapelan Królewski Vinuesa został d. 3 b. m. przez sąd pierwszey instancyi na 10letnią galerową karę w Afryce skazany. Gdy nazaiutrz rozeszła się o tem wiadomość, nastąpiło żywe poruszenie pomiędzy ludem z nieukontentowania, że nie był na śmierć skazany. Około godziny 4 z południa zebrało się kilka set ludzi przed iego więzieniem. Rzucono się na straż gwardyi narodowey i zmuszono ią do zamknięcia się w gmachu, która z okien dawała do ludu ognia. Tymczasem lud opanował pobliski skład, nabrał wszelkiego gatunku narzędzi, któremi drzwi do więzienia wywarzył i pomimo oporu gwardyi Vinuesa zamordował. Zaraz po sromatnym tym czynie rozbiegł się lud na wszystkie strony, i wieczorem była iuż w mieście zupełna spokoyność. Straż uwięzioną została dla przekonania się czyli w odporze dopełniła swey powinności. — Oba wnukowie Vinuesy uwolnionemi zostali, ponieważ wysiedziany czas dostateczną iest karą za ich przestępstwa.

Pomiędzy poymaną pod Salvatierra z 500 ludzi złożoną bandą znaydować się miało 61 Xięży i Mnichów.

Arcybiskup Toledu, Kardynał Burbon, przybył tu z powodu zachodzących tam zaburzeń; lecz te iuż uśmierzone zostały. Batalion gwardyi posłany zaraz został do Toledu, i zewsząd są woyska w poruszeniu przeciw rokoszanom.

Arcybiskupi i Biskupi odebrali od

rządu zlecenie do przedsięwzięcia w 8miu dniach pod surową odpowiedzialnością podróży po swoich dyecezyiach, dla przekonania się wszędzie, czyli Xięża dopełniaią ściśle swoich obowiązków i czyli nie nadużywaią świętego swoiego powołania do buntowania ludu.

Duchowieństwo z pozostałych mu dóbr płaci rocznego podatku 30 mill. realów.

Do Barcellony przybył znowu okręt z 4 członkami Piemontskiey junty, 2 jenerałami i 73 officerami.

Z Siedmiogrodzkiey Ziemi d. 19 Kwietnia.

Teodor Władimiresko miał się z Grekami połączyć, przed przybyciem ieszcze Jpsylantego do Bukarestu naradzać z naczelnikami rewolucyi Greckiey i iednego z nich Bakanoglu z taynemi zleceniami do Wiednia wyprawić. Nieiaki Brazki, który udaie, że był dawniey w służbie Austryiackiey kapitanem, wezwał d. 8 w Bukareście Niemców do zaciągu pod Teodora znaki. Pomimo napomnienia Austryiackiego ajenta podiął się iednak ieden nazwiskiem Adamberger wygotować machinę do wiercenia dział, a drugi Inżenier Ott do kierowania obwarowaniem Bukarestu, które obwarowanie dla oszczędzenia kosztów składać się tylko ma z rowu. — Gdy odezwa nowego Xcia Wołoskiego Calmachi, w którey wszystkiem należącym do buntu grozi śmiercią, i klątwa Patryiarchy po Kościołach odczytane bydź miały, zabronił Kapitan Arnautów Jordake ich czytania. — Na pieczęci Jpsylantego znayduie się fenix z napisem: "Alexander Jpsylanty, pełnomocnik oswobodzicielów Grecyi.„ Przysięga. którą Jpsylanty od swoich żołnierzy odbiera, iest następuiącey osnowy:

"Jako prawowierny chrześciianin i syn naszego Katolicko-Apostolskiego Kościoła, przysięgam na imie Wszechmocnego Boga, na imie Jezusa Chrystusa i na imie Przenayświętszey Tróycy, bydź wiernym moiey religii i oyczyźnie; przysięgam zgodnie działać z wszystkiemi moiemi chrześciiańskiemi braćmi za wolność naszey oyczyzny; przysięgam ostatnią kroplę krwi moiey przelać w obronie moiey religii i oyczyzny; przysięgam umrzeć z moiemi braćmi za wolność mey oyczyzny; przysięgam zabić nawet moiego rodzonego brata, ieżelibym go widział bydź zdraycą oyczyzny; przysięgam posłuszeństwo przełożonym w obronie mey oyczyzny; przysięgam nie oglądać się, poki nie wypędzę nieprzyiaciela mey religii i oyczyzny; przysięgam brać oręż, iak tylko posłyszę, iż korpus Chrześciian ciągnie przeciw naszem tyranom, wzywać z sobą wszystkich przyiacioł i znaiomych; przysięgam patrzeć zawsze na nieprzyiacioł naszych, Turków, z nienawiścią i pogardą; przysięgam nie składać poty oręża, poki moia oyczyzna nie będzie wolną i nieprzyiaciele wytępieni; przysięgam przelać krew moią i zwyciężyć nieprzyiacioł naszey religii, lub umrzeć iako męczennik za Jezusa Chrystusa; przysięgam nakoniec na taiemnicę S. Komunii, i poczytuię się za niegodnego do przystąpienia w godzinę śmierci do S. Sakramentu, ieżelibym tego wszystkiego nie dopełnił, co wyżey przed Wizerunkiem Jezusa Chrystusa Pana naszego przyrzekłem!„

Wielu znakomitych Greków zostało w Stambule ściętych; a Arcybiskupi E-

fesu, Nikomedyi, Chalcedonii i Heraklei zostali do więzienia wtrąconemi i na tortury wziętemi. Ostatni czterey podpisali razem z Patryiarchą klątwę przeciw Ipsylantemu. Metropolici Adryianopolu i Saloniki są także zamkniętemi.

Zbiegła z Multan rodzina Suzzo przybyła szczęśliwie do Odessy.

Ali Basza Janiny liczy teraz 25,000 woyska.

Podług listów z Epiru i Macedonii połączyli się tamteysi Turcy z Grekami przeciw swoim Baszom. Pod Istmos pobili Sullioci na głowę Baszę Morei. Nie udało się iednak Grekom opanować twierdzę Patrasso (w Morei;) tamteyszy dowodca Turecki kazał potem spalić znaczną część tego miasta.

W Serwii panuie ieszcze spokoyność, ale Ipsylanty czyni wszystko, dla naklonienia tey prowincyi do wspolnego działania z Grecyią. Porta zswey strony stara się także uiąć dla siebie Serwiianów i układa się z wysłaną do Stambułu deputacyią. Kazała ią iednak umieścić w pałacu Patryiarchy Greckiego, i wiedzieć nie można czyli dla zasłonienia iey przeciw wściekłości pospolstwa, czyli też dla lepszego strzeżenia.

Z Nowegoiorku d. 18 Kwietnia.

Mamy tu doniesienia z Nowey Grenady do 7 Stycznia, podług których Cuenza ogłosiła się niepodległą, i wyprawie do Guaiaquil udało się nakłonić mięszkańców powiatów Ambaty, Riobamba, Quaronda i Tunenga do połączenia się z patryiotami. Rio de la Hache przyłączyło się do Rzpltey Kolumbiyskiey, równie iak Maracaibo.

Z wysp Sandwich odebraliśmy przyiemną wiadomość, że Missyonarze nasi wielkie czynią postępy w nawracaniu pogan na wiarę chrześciiańską. Po śmierci Króla Tamahamaha zaszła zupełna odmiana na tych wyspach. Kapłani pogańscy zostali zniesionemi, równie iak bałwany i ich pagody. Po zakładane są szkoły, w których uczą ięzyka Angielskiego. Król i Królowa Atooi uczą się tegoż ięzyka i tak dalece w nim postąpili, iż oboie chociaż na wpół połamanym napisali następuiące listy do członków Amerykańskiego towarzystwa Missyionarskiego:

Tamoree, Król Atooi, do Szanownego Doktora Worcester.

W Atooi d. 28 *Lipca* 1820.

Drogi Przyiacielu! Pragnę napisać do WPana parę wierszów, dla podziękowania Mu za dobrą Xiążkę (Bibliią) którąś mi przez moiego syna przysłał. Myślę, że to iest dobra Xiążka, którą Bóg do czytania udzielił. Spodziewam się, że móy lud tę i inne dobre Xiążki wkrotce czytać będzie. Wierzę, iż moie Bożyzcza nic nie wartaią, i że Bóg WPana, iest iedynym prawdziwym Bogem, który wszystko stworzył. Oddaliłem wszystkich moich Bożków; nie są oni dobremi i mieli mnie za głupca. Miałem o nich staranie, dawałem im orzechy Kokosowe, figi Raiskie i inne dobre rzeczy, a oni ze mnie drwili. Teraz nie trzymam ani iednego. Lud Amerykański iest dobrem ludem i kocham go. Gdy przybędą tu Amerykanie, mam o nich staranie, daię im pożywienie i odzież. Dziękuię WPanu za uczenie syna moiego. Mowią niektórzy, iż umarł. Spodziewam się, iż WPan wspierać będziesz móy lud w swoim kraiu. Mu-

się zakończyć; przyyniy to od swoiego przyiaciela.

Króla Tamoree.

Królowa Atooi do Matki P. Ruggles.

W Atooi d. 28 Lipca 1820.

Kochana Przyiaciołko! Cieszę się, że WPani córka tu przybędzie. Chcę bydź iey matką, a ona bydź ma moią córką. Jestem iey przychylną i dam iey obfito ieść. Zwolna nauczy się ięzyka Owyheiskiego, a na owczas uczyć mnie musi czytać i pisać, i opowiadać mi o wielkim Akooha, którego dobrzy ludzie w Ameryce kochaią. Zgłoskuię iuż cokolwiek, ale czytanie idzie mi iak z kamienia trudno. Powiadam WPani, iż iestem iey przyiaciołką.

Karolina Tapolee, Królowa Atooi.

Z Cap Hayti (na St. Domingo) odebraliśmy tu wiadomość, że oprócz buntowników Cemetier, Belzunce, Dominique i Richard, którzy d. 5 Marca rozstrzelanemi zostali, spotkał ieszcze d. 12 Marca takiż los Pierre, Paul i Lamisere. Jenerał Jerome został w ucieczce przez goniących go żołnierzy zastrzelony. D. 16 ieden pułkownik, ieden kapitan, a d. 18 dwunastu innych buntowników zostało ieszcze rozstrzelanych. Prezydent Boyer przedsięwziął podróż do północney części wyspy, i zgromadzenie Reprezentantów do d. 1 Sierpnia odłożył. Zbiegłego Jenerała Romain spodziewaią się wkrótce schwytać. Nie rokuią iednak trwałey spokoyności na tey wyspie i nowego lękaią się buntu.

Z Rio-Janeiro (w Brazylii) d. 4 Marca.

Zaszła tu taka sama iak w Portugalii woyskowa rewolucyia. Czem dla Portugalii było Oporto, tem stała się dla nas Bahia. Nadeszła tu d. 17 Lutego wiadomość o zaszłych tam zdarzeniach, była hasłem do rewolucyi tuteyszey. Rewolucyioniści, na których czele znaydował się były Podpułkownik Golz, naradzali się na iednym z okrętów w porcie i chcieli d. 1 Marca rewolucyią rozpocząć. Lecz syn zdradził oyca i plan został odkryty. Uwięziono część członków tego zgromadzenia, pomiędzy którémi znaydowało się kilku kupców, i na wygnanie do Angola (na zachodnim brzegu Afryki) skazano. Z własney iednak woli kazał Król d. 24 Lutego oznaymić, iż chce poczynić zmiany w dotychczasowey konstytucyi, zwołać dla naradzania się względem tych odmian deputowanych, których municypalności Brazyliyskie i Azorskich wysp obiorą; dla przygotowania zaś tego dzieła wyznaczy kommissyią i Królewica Następcę tronu do Portugalii poszle. Lecz te obietnice nie zaspokoiły rewolucyionistów. Naczelnicy ich wystarali się o przystęp do Królewica Następcy tronu, i przełożyli mu, że nie przestaną na żadnych tymczasowych środkach, i że składaią mu artykuły, których dobro państwa koniecznie wymaga. Królewic rozważył tę rzecz z swoim oycem i dzień wczorayszy oznaczony był na danie im odpowiedzi w gmachu opery. Tymczasem nietylko woysko, ale i milicyią na swoią przeciągnęli stronę, które wczoray o godzinie 2 zrana zebrały się na placu opery. Pułkownik usiłował nakłonić pułk strzelców do spokoyności; lecz przypadł do niego major, pogroził mu śmiercią, ieżeli daley mówić będzie. O godzinie 3 zrana gmach opery zapełniony był officerami, a kwadrans na 4tą przybył Królewic. Trzy punkta, które Król pragnął zmienić, zniewoliły Królewica, przy odczytaniu z balkonu wyro-

ku Królewskiego," do kilkokrotnego udawania się do J. K. Mci. Ale gdy ani zwłoki, ani zmiany rzeczonych punktów otrzymać nie można było, przybył sam Król z swoim synem i na wszystko zezwolił. Król nie bez obawy powracał z gmachu opery pomiędzy tłumami ludu i żołnierzy. Nakoniec wyłożono muły i lud ciągnął powoz. Naprzod ciągnęli go biali ludzie, potem czarni odepchnąwszy białych. To zdawało się bardzo Króla trwożyć. Siedział w otwartym powozie, a syn stał obok, trzymaiąc Oyca za rękę, z którego iagod widziano łzy padaiące. Widok ten rozrzewniał wszystkich i żadne oko na balkonie i w oknach nie było suche; cudzoziemiec widząc to, sądziłby, iż dzikie pospolstwo prowadzi Królewską ofiarę na krwawe rusztowanie. Gdy nakoniec przyciągniono Monarchę przed pałac, tak był zmęczony, iż prawie musiano go nieść po wschodach. W pół godziny potem pokazał się Król z okna wesołym, obok którego stała Królowa, i zaczęło się czytanie artykułów konstytucyi, z których na każdy oboie NN. Królestwo zezwalali. Królewic Następca tronu zszedł potem na dół w towarzystwie Biskupa, z Bibliią w ręku, obrocił ią ku ludowi, poczwał z ustanowaniem i donośnem głosem wyrzekł: " W imieniu Oycą mego i własnym zaprzysięgam przyięcie ninieyszey konstytucyi.", Akt przystąpienia do niey podpisany został przez officerów i wszystkich, którzy tylko docisnąć się mogli. Gdy Królewic zapytał się: czyli ieszcze czego potrzeba, odezwało się 4 młodzików, że wolności druku. Na co Królewic odpowiedział, iż ta wypływa z podpisanego aktu, gdyż konstytucyia bez wolności druku, byłaby ciałem bez duszy. — Królowa w rannym ieszcze ubiorze z Królewnami, wywiiaiąc wykrzykuiącemi radośnie ludowi chustkami, oddaliła się z okna. — Wszyscy Ministrowie oddalonemi zostali; Król przyiął bez oporu proponowanych mu. I tak Wiceadmirał Quintila iest Ministrem spraw wewnętrznych; Wiceadmirał Torres Ministrem morskim; Ferreira Ministrem spraw zagranicznych; Jenerał Caula Ministrem woyny. W wieczor znaydował się Król z całą swoią rodziną, otoczony Dworem i nowemi Ministrami w teatrze na operze i tak był radośnie przyięty, iż to uczynić musiało ulgę strapionemu iego sercu. — Podług wydanego wyroku przyiął Król Portugalską konstytucyią iako naywiększe dobrodzieystwo dla ludu w wszystkich swoich kraiach, (a zatem rozciąga się i na posiadłości w Afryce i wschodnich Indyiach.) — W gazecie Dworskiey pod d. 28 Lutego opisane zostały zaszłe to d. 26 zdarzenia; lecz ten opis nie zdawał się ludowi bydź dosyć szumnym. Wyszedł zatem nazaiutrz nadzwyczayny dodatek, w którym wyrażono: iż szlachetny płomień miłości oyczyzny odważnych mięszkańców Rio-Janeiro przezwyciężył wszystkie trudności. Daley wymienione są pułki, które do rewolucyi należały, i chwalonemi wytrwałość i zapał ludu, męztwo i posłuszeństwo woyska, wspaniałość Monarchy, który oycowskie swoie serce połączył z zasadami konstytucyynemi. — Zupełna panuie tu znowu spokoyność i każdy do swoiego powołania powrocił. — Słychać, iż Dwor po rozwiązaniu Królewicowey Następczyni tronu uda się do Portugalii.

DODATEK
DO Nro 43.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 30 MAIA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Wiednia d. 22 Maia.

Wyiazd N. Dworu naszego z Laybach oznaczony był na d. 21 b. m. a d. 24 zamyślali NN. Cesarstwo przybydź do letniego zamku Schönbrunn.

Pod d. 13 b. m. wyszło tu obwieszczenie, iż z naywyższego rozkazu zabroniony iest wywoz i przewóz broni i potrzeb woiennych z C. K. Austryiackich kraiów do Multan i Wołoszczyzny.

Listy z Stambułu pod d. 2 Maia nadeszłe tu przez nadzwyczayną okazyią, donoszą, iż nowy W. Wezyr Benderli Ali Basza, po dziesięcio dniowem urzędowaniu niespodziewanie złożony i do Cypru wygnany został. Zdaie się, iż zbyteczna iego surowość w urzędowaniu ściągnęła na niego niełaskę W. Sułtana. Z tem wszystkiem publiczność oddaie mu sprawiedliwość, iż gwałty kup zbroynych podczas krotkiego iego urzędowania zaczęły się zmnieyszać. Następcą iego mianowany iest ten sam Salih Basza, który przed iego przybyciem sprawował urząd Kalmakana.

Zaburzenia na półwyspiu Morei zdaią się co raz bardziey zwiększać i prowadzone są przez bunt wników z naywiększem okrucieństwem.

Gazeta Medyiolańska pod d. 12 b. m. zawiera, że N. Monarcha nasz raczył JW. dowodzącemu Jenerałowi Hr. Bubna zdać chwalebne zlecenie, aby klucze od Alessandryi w imieniu Jego oddał osobiście N. Królowi Sardyńskiemu Karolowi Felixowi, który teraz znayduie się w Reggio. Niespodziewana atoli choroba tego Jenerała za powrotem do Medyiolanu zmusiła go do odłożenia tego zaszczytnego zlecenia.— Taż gazeta donosi, że po szczęśliwych zdarzeniach, przez które wybuchłe w Piemoncie zaburzenia tak szybko uśmierzone zostały, środkowa kongregacyia, iako tłumacz powszechnych życzeń, okazała chęć swoią albo przez adres, albo przez deputacyią wynurzyć J. C. K. Mci uczucia głębokiego podziękowania w imieniu mieszkańców Lombardyi za mądre i dzielne środki, którym piękny ten kray winien, że spokoyność iego nie była na chwilę przerwaną. Nayiaśnieyszy Pan przyiął łaskawie to życzenie i biletem z d. 5 oświad-

czyl, iż z ukontentowaniem przyymie deputacyią. Kongregacyia zatrudniła się więc wyborem deputowanych, który padł na PP. Otolini, kawalera 2giey klassy Ces. orderu żelazney korony, Margr. Malespina, kawalera 3ciey klassy tegoż orderu, i Patrona Quarti, którzy dnia dzisieyszego przedsięwzięli podroż do Laybach.

Zaślubienie N. Wielkiego Xcia Toskańskiego z Xiężniczką Saską Maryią Ferdynandą nastąpiło d. 6 b. m. zrana w Florencyi w katedralnym Kościele, które poprzedził odgłos dzwonów. Arcybiskup zaślubił wysokich Nowozeńców, po czem odśpiewane zostało przy wystrzałach z dział *Te Deum.* Przy powrocie Wys: Nowożeńców do pałacu słyszeć się powtornie dały wystrzały z dział. W wieczor był ziazd u Dworu i całe miasto było wspaniale oświecone. D. 7 był obiad na 75 osób w pałacu Piti i wyścigi na wozach, którym N. Dwor przypatrywał się, a w wieczor znaydował się w teatrze Pergolla. D. 8 w wieczor dane były w różnych mieyscach uczty dla ludu.

Z Rzymu d. 12 *Maia.*

D. 9 przybył tu Królewic Następca tronu obu Sycyliy, Xże Kalabryi, i wysiadł do pałacu Farnese, gdzie N. Król oyciec iego mieszka. Król i Xże udadzą się d. 13 na powrot do Neapolu; pierwszy nocleg nastąpi w Veletri, drugi w Mola di Gaeta, a d. 15 odbędzie J. K. M. uroczysty wiazd do Neapolu. — Poseł Rossyyski przy N. Królu obu Sycyliy, P. Oubril, poiechał iuż ztąd do Neapolu. Posłowie Francuzki, Xże Blacas, i Pruski, Hr. Truchses, wyiadą tamże razem z Królem.

Z Neapolu d. 4 *Maia.*

Rewolucyią d. 6 Lipca r. z. poprzedzało kilka spisków, które iednak dla tego nie wybuchnęły, iż mała znaydowała się liczba osób do ich uskutecznienia. Teraz trudni się ustanowiona junta wyśledzeniem osób, które naywięcey do powstania przeciw dawnemu rządowi wpływały. Uwięziono zatem wiele osób w Salerno, Nola i Avelino, gdzie te spiski początek miały, i przeszło 20 iuż ich ztamtąd tu przywieziono. Gdy w tymże czasie uwięziono Jenerała porucznika Arcovite i Pułkowników Costa i Belela, sądzą zatem, iż i oni do tych spisków należeli. Jenerał Bagani, który w r. 1815 bronił Gaety, został także uwięziony; ale gdy okazał, iż nawet po rewolucyi Lipcowey rozkazał mu Król iego pensyią wypłacać, został uwolniony, i dozwolono mu bawić w Neapolu, póki Król względem niego nie wyda wyroku. Naczelny Wódz Austryiacki Baron Frimont i Minister policyi Xże Canosa wstawiali się szczególniey za iego uwolnieniem, ponieważ przez swoie wolne, proste i otwarte postępowanie i odwagę uzyskał ich szacunek.

Z wyroku kommissyi woyskowey dway ludzie Woźnica nazwiskiem Amatrano z Sorrentu i Silvestro z Cassasandrino, u których znaleziono dyplomaty, i inne znaki Węglarzów, oprowadzonemi w tych dniach zostali na szyderstwo po mieście na osłach z wszystkiemi temi znakami; lecz pospólstwo tak dalece posunęło swoie szyderstwo i wrzawę, iż policyia d. 3 zniewoloną została zakazać na przyszłość przy uskutecznieniu podobnych wyroków wszelkich skupień i krzyków. — Zresztą w całym Królestwie panuie naywiększa spokoyność, a w stolicy tuteyszey czynią przygotowania na przyięcie N. Króla.

Z Włoch d. 3 Maia.

W Wenecyi d. 29 Kwietnia założony i poświęcony został prze Patryiarchę pierwszy kamień na galeryią obrazów akademii pięknych kunsztów.

Z Palermo piszą, iż wielu Węglarzów okupiło ważnemi wyznaniami swoie przebaczenie.

Anglicy na wyspach Jońskich nie są wcale lubionemi. Gdy niedawno właściciel kawiarni, na wyspie Zante pociągniony został przez policyią do zeznania, które osoby u niego naywięcey przeciw Anglikom mówiły, rzekł: "To nie iest trudną odpowiedzią, bo wszyscy, którzy u mnie bywaią, mówią przeciw Anglikom."

Dnia 28 i 29 Maia 1821.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	16 —	15 —	14 —	13 —
— Żyta	12 —	11 —	10 —	9 —
— Jęczmienia	9 —	8 —	7 —	6 15
— Owsa	7 —	6 15	6 —	— —
— Jagieł	31 —	29 —	27 —	25 —
— Grochu	9 15	9 —	8 15	8 —
— Rzepaku	16 —	15 —	14 —	13 —

W Gdańsku dnia 18 Maia.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	480	do	760.
Żyta	— —	300	—	360.
Jęczmienia	— —	200	—	240.
Owsa	— —	200	—	220.
Grochu	— —	320	—	360.

Towarzystwo Przyiaciół Muzyki w Krakowie donosi Prześwietney Publiczności, iż odbędzie za dzień 27 Maia popisową miesięczną Muzykę dnia 3 Czerwca r. b. w Sali W. Knotza o godzinie 12 w południe, na którą niezawodnie zaprasza.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest: dnia 31 Maia 1821 roku, na benefis JP. Antoniego Zawadzkiego, dana będzie nowa Komedyia w 3 aktach z francuzkiego (P. Picard.) tłómaczona przez JP. Żółkowskiego, Artystę dramatycznego teatru Warszawskiego, pod nazwiskiem: *Dwóch Sieciechów.* — Zakończy Spektakl nowa Komedio-Opera w 1 akcie przez JP. L. A. Dmuszewskiego, Artystę tegóż teatru napisana, pod nazwiskiem: *Ułan Polski*, czyli: *Ludzkość nadgrodzona.*

W Niedzielę zaś, d. 3 Czerwca, dana będzie po 2gi raz Wielka historyczna Opera z recitatiwami w 3 aktach oryginalnie wierszem napisana przez J. U. Niemcewicza, z muzyką K. Kurpińskiego, pod nazwiskiem: *Jadwiga Królowa Polska*, czyli: *Połączenie Litwy z Koroną*; (która dla słabości JP. Zawadzkiego w przeszłą Niedzielę daną bydź nie mogła.)

DONIESIENIA

Dnia 4go Czerwca r. b. o godzinie 10 ranney w Kancelaryi podpisanego Komornika przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyią w drodze Exekucyi Sądowey zatradowanego fortepiana nowego z 6ma mutacyiami. — Chcący takowe zalicytować raczą się na czas i mieysce oznaczone z gotowemi pieniądzmi zgłosić. — W Krakowie d. 25 Maia 1821 r.

Tomasz Jarzyński, Kom. Sąd.

Dnia 5go Czerwca r. b. o godzinie 11 ranney we wsi Radwanowicach Okręgu W. M. K. w domu pod L. 15 odbędzie się publiczna licytacyia w drodze Exekucyi Sądowey zatradowanych krów, koni, stołów, stolików, wozu i innych sprzętów gospodarskich. Takowi, którzyby sobie życzyli nabycia, raczą się zgłosić na oznaczony czas i mieysce. — W Krakowie d. 24 Maia 1821 r.

T. Jarzyński, Kom. S.

Starozakonny Józef Goldberg, mieszkaiący na Kaźmierzu przy Krakowie w Kamienicy Luxenburga pod Nr. 103 ma na składzie na Kleparzu u P. Popławskiego pod Nr. 17 do sprzedania świeżą do siewu Styryyską Koniczynę.

Pisarz Trybunału I. Inst: W. M. O. M. Krakowa, w skutek Art: 682 K. P. S. oznaymuie: iż Kamienica w Krakowie przy małym Rynku pod L. 679 Okręgu I,

Gminie V. między Kamienicami Wdowy i Sukcessorów Dembińskich z iedney, a Wdowy i Sukcessorów Fachicettych z drugiey strony stoiąca, Sukcessorów Leopolda i Maryianny z Orlickich Młynarskich Małżonków, to iest Maryianny z Młynarskich Jgnacego Wiśniowskiego Rymarza Małżonki przy ulicy Floryiańskiey pod L. 542 i Katarzyny Młynarski Panny małoletniey, w opiece rzeczonego Wiśniowskiego i Józefa Korpalskiego, pierwszego przy ulicy Floryiańskiey pod L. 542 drugiego przy Rogackiey, pod L. 408 w Krakowie zamięszkałych zostaiącey i przy pierwszym z tych Opiekunie zamięszkałey własna, z mocy Wyroków tegoż Trybunału 14 Czerwca 1819 r. wocznie i Sądu Appel: 13 Września 1820 r. zaocznie, oraz 24 Stycznia r. b. z Oppozycyi wocznie między Kazimierzem Kowalskim Krawcem, w Krakowie przy ulicy Stolarskiey pod L. 62 zamięzkałym, a wspomnionemi Sukcessorami Młynarskich wydanych, na zaspokoienie Summy 2927 Złp. 8 gr. z prowizyą po 5 od sta od d. 2 Maia 1816 r. przysądzoney i kosztów exekucyinych, przez P. Woyciecha Alexandra Skorczyńskiego Komornika Sądowego 5 Kwietnia r. b. zaięta. Kopiie Protokółu iey zaięcia PP. Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu Okręgu Igo i Piotrowi Grzybowskiemu Wóytowi Gminy V. W. M. Krakowa 3 Maia r. b. oddane, Oryginał zaś w Akta hipoteczne Vol: III. Księgi zaięciów na karcie 136 pod L. 24 d. 10 i Kancelaryi Trybunału Vol: II. na karcie 632 pod L. 71 d. 25 Maia r. b. wpisany został. Że w Kamienicy tey zamięszkuią Felix i Józefa Kryszkierowie, Bogumił i Jadwiga Linowscy, Hieronim i Agnieszka Michalscy, Mikołay i Zofiia Witkowscy, Józef i Katarzyna Pozowscy, Felix i Zofiia Jasienscy Małżonkowie, Maryianna Manikowa, Franciszka Karpińska i Katarzyna Gorecka, dozorcą zaś iey ustanowiony iest Józef Pozowski. Że zaięcie tey Kamienicy popierać będzie w imieniu tegoż Kowalskiego P. Onufry Męciński Adwokat Sądowy przy Władzach tuteyszych, w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 224 zamięszkały i że do pierwszey publikacyi warunków licytacyi iest dzień 7 Lipca r. b. a następne termina według Art: 702 K. P. S. będą na Audyencyi Trybunału oznaczone. — W Krakowie d. 25 Maia 1821 roku.

Kuliczkowski, Pisarz.

Niżey podpisany mam honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż trwaiąca dotąd między mną a bratem moim Jzraelem Jakobsohn współka handlu zwanego pod Firmą Noah i Jzrael Jakobsohn, na dal ustaie, i handel ten w tym samym Sklepie w żydowskim Mieście gdzie dotąd prowadzony był, pozostaie się na wyłączny móy rachunek i pod własną Firmą Noah Jakobsohn. A gdy w moc nastąpionego w tey mierze układu należą wszelkie dotychczasowe Debita handlowe do mnie, raczą zatem dotyczące się strony z zapłatami do handlu należącemi do mnie udadź się, gdzie zwrotu swych Rewersów, Obligów i iakiegokolwiek bądź nazwiska Dokumentów osiągną. Sprowadzaiąc zaś teraz z Lipska świerze zapasy, mam zaszczyt polecić się Prześwietney Publiczności z wyszczególnionemi poniżey Towarami uprzszaiąc każdego w potrzebie i chęci kupienia którego gatunku będącego, aby swoią obecnością bądź zaleceniem zaszczycić mnie raczył.

Wyszczególnienie Towarów.

1) Suknie i Szlafroki Damskie gotowe z szarego Batystu (Robes de Boiste) garnerowane na naynowszy Paryzki fason, oraz Batysty w sztukach z garnerunkami do tychże Sukien. — 2) Materyie iedwabne Paryzkie w naynowszych desentach. — 3) Tuszegrany gładkie w różnych kolorach. — 4) Gros d' Eté w różnych kolorach. — 5) Semuliny w różnych kolorach. — 6) Dryle białe płócienne na Męskie spodnie. — 7) Nankiny Ostindyiskie w dużych sztukach w naylepszym gatunku, sztuka po Złp. 12, zaś w małych po Złp. 7. — 8) Chustki i Szale Bagdadzkie oraz i Francuzkie w naynowszym guście. — 9) Płótna Drezneńskie w różnych gatunkach oraz i Weby Hollenderskie. — 10) Obrusy, serwety i ręczniki w różnych gatunkach. — 11) Krepiny iedwabne w różnych kolorach. — 12) Kamizelki w różnych gatunkach i kolorach, prócz innych towarów pospolicie z handlem tym łączność mieć maiących. Towary, te będą zacząwszy od dnia 31 Maia 1821 roku każdego czasu e sprzedania.

Noah Jakobsohn.